

Kommunal- og distriktsdepartementet

Vår dato: 06.03.2023
Vår referanse: 23/2784 - 5
Deres dato:
Deres referanse:

Høringssvar - forslag til endringer i energiloven og plan- og bygningsloven

Viser til høring om endringer i energiloven og plan- og bygningsloven, deres ref. 23/304-1 datert 13. januar 2023. Landbruksdirektoratet håper at høringssvaret vårt blir vurdert selv om høringsfristen er gått ut.

Landbruksdirektoratet har en veiledende og rådgivende rolle knyttet til reindriftens arealressurser. Vi har en viktig rolle som veileder for regional og kommunal forvaltning blant annet når det gjelder arealplanlegging. Vi gir faglige råd til Landbruks- og matdepartementet gjennom utredningsarbeid og i konkrete innsigelsessaker der reindriftens arealressurser er tema, er høringsinstans i ulike sammenhenger, samt deltar i en rekke tverretatlige samarbeid der blant annet reindriftens arealressurser er berørt.

Landbruksdirektoratets vurdering av foreslått endring

Landbruksdirektoratet ser i utgangspunktet på endringen som Kommunal- og distriktsdepartementet og Olje- og energidepartementet foreslår i energiloven og plan- og bygningsloven som positive. På grunn av en intern svikt har Avdeling reindrift hatt veldig kort tid på å gjennomgå høringsforslaget. Nedenfor ønsker vi å påpeke de mest sentrale punktene vi ser som har særlig betydning for reindrift. Det vises til konkrete punkter i høringsnotatet.

Punkt 7.2

Under punkt 7.2 foreslår departementene å innføre krav om områderegulering for vindkraft. Det foreslås også at kommunen skal gis rett til å kreve at tiltakshaver utarbeider reguleringsplan, men bare på et overordnet nivå i form av en områderegulering. Detaljnene avklares i konsesjon og etterfølgende detaljplan etter energiloven.

Landbruksdirektoratet anser det som problematisk at områderegulering skal være overordnet og inneha begrensede detaljer om prosjektets utforming. Med overordnet menes at detaljnivå skal begrenses til hva som er å anse og ligge innenfor "overordnede arealmessige forutsetninger". Departementet mener at det som minimum kan være tilstrekkelig å sette ytre arealbruksgrenser med arealformål vindkraft og adkomstveg dersom kommunen anser at øvrige forhold kan avklares i konsesjonsprosessen. Det vil være vanskelig å vurdere mulige konsekvenser for reindrifta med slik minimal informasjon om prosjektet og derav blir det vanskelig om ikke umulig for kommunen å ta stilling til planinitiativet før oppstartsmøtet. Landbruksdirektoratet mener derfor at flest mulige detaljer bør skisseres opp allerede ved oppstart av områderegulering. Det må være

enkelt for kommunen, reindriften og forvaltningen med ansvar for reindrift å ta stilling til saken. Slik det foreslås vil ikke det være tilfelle. For reindriften vil for eksempel plassering av vindmøller kunne være av avgjørende betydning i forhold til synlighet og topografiske hensyn samt beite og arealbruk.

Kommunen og NVE er ansvarlig myndighet for utarbeiding av konsekvensutredning for henholdsvis områderegulering og konsesjon. Reindriften selv har påpekt at kommunene har lite kunnskap om reindrift. Om kommunene eller NVE er ansvarlig myndighet er derfor av avgjørende betydning for reindriften. I høringsnotatet foreslås det å gi NVE en utvidet myndighet i planbehandlingen, til å legge planforslag ut på høring og offentlig ettersyn etter § 3-7. Forslaget støttes da kommuner i en del tilfeller har lite kompetanse og ressurser til å følge opp disse prosessene på en god måte i forhold til reindrift.

Punkt 8.2

Under punkt 8.2 foreslår departementene at kommunen skal kunne kreve at private utbyggere utarbeider forslag til områderegulering. Landbruksdirektoratet er noe skeptisk til denne endringen da man trolig vil få inn områdereguleringer med noe lavere faglig kvalitet. For eksempel vil utredningsbehov og negative konsekvenser for reindrift kunne bli undervurdert.

Punkt 9.1

Forslag om begrensning i kommunal adgang til å oppheve/endre reguleringsplan for vindkraftverk støttes ikke. Det kan gå lang tid fra søknad til byggestart og mye kan endres i prosjektet underveis, gjerne etter dialog med berørte parter. Hensynet til utvikling i saken over tid og mulighet for justering av konkrete bygningstiltak etter dialog med andre parter slik som reindriften bør gå foran hensynet til forutsigbarhet for tiltakshaver.

Punkt 13.2

Landbruksdirektoratet har erfart at vurderingene rundt sumvirkninger i arealsaker som skal vurderes enten utelates fra konsekvensutredningene eller ikke blir tillagt stor vekt, og ofte er mangelfulle vurderinger. Det å beskrive sumvirkninger for berørte distrikt er sentralt, og det er av stor viktighet at dette blir gjort på en god måte.

Punkt 13.3

I tillegg til at samlet belastning for reindriften av tiltaket, samt eksisterende, godkjente eller planlagte tiltak skal vurderes og vektlegges i konsesjonsbehandlingen skal også virkninger av klimaendringer og rovvilttrykk i området vurderes. Vår erfaring er at dette ikke gjøres i noe særlig grad.

Ifølge KDD skal hensynet til samisk reindrift avveies i konsesjonsbehandlingen, og det kan ikke gis konsesjon dersom tiltaket kan innebære overskridelse av den materielle skranken som følger av SP art. 27. Landbruksdirektoratet erfarer at konsekvenser og kumulative effekter for reindriften med tanke på folkerett ikke vurderes eller vurderes i liten grad i KU og andre grunnlagsdokument i de høringssakene Landbruksdirektoratet har behandlet så langt. Landbruksdirektoratet anbefaler derfor at KDD benytter anledningen til å tydeliggjøre krav til at også folkerett skal vurderes av tiltakshaver som en del av konsesjonssøknad og KU.

Punkt 13.4

Departementene foreslår i kapittel 10 at kommunene skal kunne overlate til konsesjonsmyndighetene å sende på høring og legge forslag til områderegulering for vindkraftanlegg ut til offentlig ettersyn. En samordning og gjennomføring som en felles prosess etter begge lovverk kan oppfattes utydelig for reindriften, så lenge kommunen er

ansvarlig myndighet. Landbruksdirektoratet får allerede rapporter om at kommuner ikke har gode rutiner rundt hvordan konsultasjoner med næringen skal gjøres formelt riktig. Det anses viktig at man i saker der man kjører en felles prosess etter begge lovverk har utarbeidet gode rutiner for hvordan ansvarsfordeling mellom kommunene, konsesjonsmyndighetene og konsultasjonene faktisk bør gjennomføres og hvilke parter som kan delta.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Hildegun Thomassen
fungerende seksjonssjef

Charlotte Berg
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:
Kommunal- og
distriktsdepartementet